

KARIŠKIŲ ŽODIS

Leidžiamas Krašto Apsaugos Ministerijos Literatūros skyriaus

Kaina: 3 mėn. 10 auks., 6 mėn. 20 auks.
12 mėn. 85 auks. Atskiri numeriai 80 skat.

Eina vieną sykį į savaitę.

Adresas: Krašto Apsaugos Ministerijos
Literatūros skyrius (Gedimino g-vė Nr. 19).

Nr. 36 (68)

Kaunas, 1920 m. rugsėjis mėn. 2 diena

II metai

**Sveika Lietuvos armija, Vilnių atvadavusi!
Būsi pasveikinta, ji nuo priešų apgynusi!
Vis drąsiai pirmyn, iki valstybės sienų!**

Redakcija.

Karinė apžvalga.

Rugpiučio 22 — 31 d.

Lenkų-rusų fronte lenkai rugpiučio 23—24 d. užėmė Bialystoką, Lomžą, Ostrolenką, Prasnįšą, Mlavą. Rusų pajėgoms, veikusioms Vlodovko ir Torno srityse, buvo tuo atkiristas kelias atsitraukti, ir tų pajėgų dalis tapo internuota Vokiečiuose, dalis papuolė lenkų belaisvėn ir tik nedidelė dalis spėjo vokiečių parubežiu pasitraukti į Augustavą, o iš ten į Gardiną. Šis rusų pasitraukimas panašus mėnuo atgal įvykusiame lenkų pasitraukimui. Nereikia žiūrėti į neseniai įvykusį grandiozinį lenkų pasitraukimą, kaip ir dabar į rusų, kaip į tos ar kitos karo pajėgos sunaikinimą. Tada aiškina tik jaunų abiejų pusių kariuomenių nepastovumas. Ir iš tikro, jau rugpiučio 25—26 d. rusai įstengė sulaukyti lenkus sekančioje linijoje: pradedant iš pietų upe Gnila Lipa, į šiaurę ši linija eina šiaurės rytų pusėje nuo Grubešovo, toliau į rytus nuo Vlodavos, toliau sekančių stočių linija: Žibinka (gelžkelis Brest Litovsk — Kobryn), Bialoviež (Bialoviežo pušroje), Narvka (gelžkelis Siedce—Volkovysk), Valily (gelžkelis Bialystok—Volkovysk), Sokolka (Bialystok — Grodno). Rusams vėl padaryti sėkmingą kontrofenzivą prieš lenkus dabar bus jau daug sunkiau, kadangi Rusijos pietuose Vrangelis darosi vis rimtesnių jų priešų.

Mūsų santykiai su rusais. Rusams sėkmingai žygiuojant į Varšuvą mums buvo sunkoka su jais besusikalbėti. Mūsų protestų, jiems išvežant iš Vilniaus pabriku ir dirbtuvių mašinas, jie ir klausyte neklausė. Bet kada rusai gavo lenkų fronte smūgį, tada mes įstengėme, nelaukdami rugsėjo m. 1 d., užimti Vilnių ir visą antrą zoną, rugpiučio 6 d. sutartimi numatyta.

Mūsų santykiai su latviais. Latvių karo vadovybė latvių spaudoje neteisingą žinią apie mūsų žy-

giavimą jų teritorijon atšaukė. Bet delto patys rugpiučio 28 d. užpuolė mūsų sargybas, stovinčias kaimuose Šabalai ir Purai (Ilukšto apskr.), nuginklavo jas ir patys šiuos kaimus užėmė. Užklaustas per ryšių karininką latvių divizijos vadas pareiškė, jog šis užpuolimas įvyko be jo žinios ir, kad jis tuojaus liepsią užimtus punktus atpleisti. Šabalai ir Purai tapo atpleisti ir mūsų sargybos vėl jas paėmė. Atsitikimas, aprašytas „Kar. Žodžio“ 35 Nr. ir šis atsitikimas kaip ir rodo, jog kam tai rūpi ir kas tai stengiasi sukiršinti mus su latviais ir kaip tik tuo momentu, kada mūsų akys nukreiptos į bolševikų ir lenkų frontus. Bet yra pagrindo manyti, jog nei latvių, nei mūsų Valdžios iš šių provokacijų nedarys išvadų.

Mūsų santykiai su lenkais. Madaug apie rugpiučio 27 d. mūsų Mariampolės grupės kariuomenė susisiekė jau su lenkų kariuomenės dalimis. Iš syk buvo pamato manyti, jog ginkluoto susirėmimo tarp mūsų ir lenkų kariuomenių neįvyks: mat tikėtasi, kad lenkai nepasisekimų laikotarpyje bus pamiršę savo imperialistinius siekimus. Bet apsilta, nes jau rugpiučio 28 d. lenkai pajėga įsiveržė į Augustavą, nežiūrint į mūsų valdžios užtikrinimus, kad mūsų kariuomenės buvimas tame rajone dar nenusprendžia tos teritorijos likimo, ir kad visi nesusipratimai reikėtų pašalinti diplomatinio keliu. Į lenkus tie mūsų užtikrinimai ir pasiūlymai paveikė atžagariai: jie, norėdami visoje pilnumoje parodyti savo „broliškus jausmus“, rugpiučio 30 d. pradėjo pulti visą Mariampolės grupės frontą. Mūsų kariuomenė, daug gausesnio priešo stumiama, priversta buvo pasitraukti rugpiučio 31 d. iš Suvalkų.

Vyr. ltns Urbšys.

Vietoje gulėdamas ir akmuo apželia.

Nei žingsnio atgal.

Rugpiūčio 26 d. 13 valandą mūsų kariuomenė įžengė į Vilnių. Tuo laiku visa Vilniaus krašto valdžia perėjo į mūsų rankas. Tai kaip mes turime žiūrėti į šį, galima sakyti, pasaulinį įvykį. Ar tai yra galutinas Lietuvos Valstybės laimėjimas kovoj dėl Vilniaus, ar tik įstiprintos karinės ir politinės pozicijos paėmimas, pozicijos, kuri galutiną laimėjimą tik žada? Šiems klausimams atsakyti turime pažvelgti kaip mūsų kaimynai rusai, lenkai, latviai ir gudai riša Vilniaus klausimą, kaip pasaulio valstybės iki šiol bandė tą klausimą spręsti.

Rusai, darydami su Lietuva taikos sutartį, Vilnių ir jo kraštą mums pripažino.

Lenkai, pripažindami Lietuvą de facto (iš tikrųjų), Vilnių ir sienas nutylėjo ir šiandien dar nieko aiškaus nepareiškė. Šiaip jų politiką ir nusistatymus aiškiai atvaizduoja Vilniaus lenkų endekų galva Jan Obst:

„Etnografinės Lietuvos žemės plotas senovėje, kaip ir dabar nesiekė Vilniaus, kuris visados buvo slavų (suprask „lenkų“. J. L.) miestas slavų krašte“ (Dziennik Wilenski 273 Nr., 1918 m.).

Taip pat aiškiai žinom, kad lenkai iki šiol laikė Vilnių savo antra sostine.

Latviai, sekdami lenkų politiką, Vilniaus klausimą aiškina taip, kaip lenkams patinka.

Gudai (greičiau gudai šiaudiniai) dideliame savo „prietely“ Latvijos Kareivų skelbia:

„Vilnius savo istorinėje praėityje nebuvo, kaip ir dabar nėra, lietuvių tautos centru, bet buvo Baltgudžių-Lietuvos valstybės centru, kuriame skaitlingumu ir kultūringumu turėjo viršų baltgudžių elementas“ (Latvijas Kareivis 118 Nr., 1920 m.).

Taip mūsų kaimynai dėl Vilniaus protauja.

O pasaulio galiūnai kokius burtus buria? •

Amerika nori, kad ne tik Vilnius, bet visas mūsų kraštas Rusams priklausytų.

Francūzai, kurdami galingą Lenkiją, mus šaukšte skandina.

Anglai, Italai, Japonai norėtų, kad mes įkurtumėm savo valstybę su būstine*) Vilnių.

Vokiečiai, Antantos nukariauti, tyli.

Štai kokiose apystovose mes atsivadavom Vilnių. Turim draugų turim ir priešų. Su priešais reiks kovoti (šiuo tarpu nesakau kariauti) ir tai kovai mes šiandien turim paėmę be galo svarbią poziciją — Vilnių. Čia mes turime žūt būt laimėti ir laimėsime.

Kas reikalinga kovai laimėti? Karinė pajėga (kariuomenė) ir dvasios pajėga (tikslas).

Ar abu šiuos įrankius mūsų priešai turi? Ne, tik vieną — karinę pajėgą. Bet tai karinei pajėgai prieš mus vartoti jie neturi dvasios paramos (tikslas). Kas tvirtina, kad Vilnius lenkų? Ogi mūsų išsigimėliai bajorai, dvarponiai atėjūnai, Katalikų Bažnyčios fariziejai ir jų raštai, paskutiniuose dešimtmečiuose parašyti. Tie raštai tik rodo, kiek daug nuodų turėjo lenkų bajorai ir lenkų taip vadinama katalikų bažnyčia, kad per kelius dešimtmečius sveiką, karingą lietuvių tautą jie pavertė tiesiog pasakų žmonėmis, kurie pamiršo savo kalbą, vyžas nešioja, smilgomis laukus apleido, vietoj Dievo Polską garbina ir nežino, kas yra mokslas, raštai. Sakau per kelius dešimtmečius, nes dar praėjusio XIX amžiaus pirmoj pusėj Vilniaus gubernijoje lietuvių buvo 54,26% ir lenkų tik 12,3% (A. Корево. Виленская губернія. С. Петербургъ 1861 m.). Visi raštai prieš 1865 m. rodo, kad Vilniaus kraštas buvo lietuvių kraštas, o istorija sako,

*) Nesakau „sostine“, nes tas žodis monarchu valstybėms telinka. J. L.

kad Vilniaus miestas, lietuvių pastatytas, Gedimino pilimi paverstas, visą laiką buvo Lietuvos būstine. Ir mūsų priešai tą žino. Bet jiems rūpi Lietuvos žemė ir bažnyčia valdyti, todėl jie fariziejų šaltiniais remiasi ir tvirtina, kad Vilnius lenkų. Matote kaip mūsų priešas dvasioj silpnas.

Taigi mes šiandien tikrai paėmę Vilnių turim tai žinoti, budėti ir galutinai laimėti. Mūsų rankose abu kovai reikalingi irankiai: karinė pajėga ir dvasios pajėga — mes tvirtai žinom, kad Vilnius mūsų, kad ten mūsų tauta gyveva ir turi sukrovusi savo kultūros, mokslo ir dvasios (tikybės) turtus. To viso priešams mes lengvai nebeatiduosime. Todėl būkime narsūs, nei žingsnio atgal. MJ. L-is.

Visi nori mokėti, bet ne visi mokytis.

Latvių broliškumas.

Kokie yra latviai mūsų broliai ir kaimynai, spaudoj ne kartą buvo minėta.

Pas latvius iki paskutinių dienų netik nepastebimas noras būti broliais ir gerais kaimynais, bet priešingai, vis labiau aiškėja jų priešingas mums nusistatymas. Pagamina gi tokį, o ne kitokį latviuose nusistatymą tikriausi jų „draugai“ lenkai. Buvo laikai, kada latviai taip buvo įsitikėję lenkų pajėgoms, kaip lenkai gal niekad apie savo galybę patys nesvajoję. Visą laiką latviai žiūrėjo į lenkus vergo akimis. Tai tvirtina latvių spauda, išskyrus bent latvių socialdemokratų spauda, tai liudija ir politinė latvių akcija.

Svarbiausia ačiū latviams į vadinamą „entente cordiale“, Baltijos valstybių sąjungą, lieka įtraukti ir lenkai. Latviai pasidavę francų ir lenkų intakai nepaiso ir to, kad anglams labai buvo nemalonūs lenkų įsiskverbimas į Baltijos valstybių tarpą. Žinome gerai ir dar atmename tuos laikus, kada latviai, nutraukę derybas Dorpatio konferencijos (ir tik ačiū pašalinei įtakai) su lietuvišiais, kurie iki tam laikui buvo tikri ir sąžiningi latvių draugai ir atvadavo nuo rusų visą latvių teritorijos sritį iki Jakobštado, o paskui perleido latviams ir turėjo su jais visada artimų ryšių, peržengė paprasčiausio mandagumo taisyklės. Kalbu apie Dvinską. Latviai, susiuostę su lenkais, užbėgo mūsų kariuomenei už akių ir bevelijo įsileisti į Dvinską lenkus. Tai buvo ryškus suokalbis prieš lietuvius, išmetant lietuvių kariuomenę iš fronto su bolševikais. Latviai davė savotišką lenkams intervenciją į Letgaliją, dėl kurios negreitai būtų išsipainioję, jeigu ne paskutinių dienų įvykiai. Latviai važiuodavo į Varšuvą daryti „Baltijos valstybių konferencijos“, kur buvo atvažiavę ir suomiai, bet lenkai skaitė sau nužeminančiu laikyti konferenciją bendrai su Suomiais pripažintais de jure ir Latviais, todėl lenkai padarė tik latviams atskirai nuo suomių tardymą ir paleido. Tuomi buvo pasipiktinę ir latvių rimtesni visuomenės veikėjai.

Pagalios, buvusieji Rygoj pasakoja, kad ypatingai latviai atsižiūrėdavo į lenkų atstovus. Jie visad didesnį pagarboj būdavo, negu estai ar lietuviai. Juos latviai prilygindavo francuzams ar anglams.

„Polis—Latvijas draugs“ („Lenkas—Latvių draugas) visur galima buvo išgirsti. Daugelis latvių, kaip pasakoja, tik ir kalbėdavo, kad jų daugiau negu draugingi santykiai esą su „taip galinga valstybe — Lenkija“. Bet ir šių seselių tarpe daug nesusipratimų buvo.

Ir toli gražu dar negalas lenkų intrigoms. Kuone visi iš mūsų žino, kokiu dideliu vargu latviai davė mums naudotis telegrafo viela su Maskva, pradėjus talkos derybas su Rusais, o galimybės tiesioginiai su-

sižinoti Kaunui su Maskva taip latviai ir nedavė. Motyva buvo tokie: „Mes nesam tikri, kad ant rytojaus nekalbės su Maskva iš Kauno Berlynas“. Taip oficialiai pareiškia latviai Lietuvos atstovui. Supraskit, kur taikoma ir kieno tai įtaka gali būti?

Lietuviams niekadęs nestigdavo prie latvių sentimentų (malonumų). Nebe reikalo vienam „Lietuvos“ numeryje buvo tilpęs kieno tai straipsnis, kuriame nurodoma, kad bereikalingai lietuviai leidžias politikoj su latviais į sentimentus, ko, žinoma, nedaro broliai latviai.

„Užuojauta“ latvių mums aiški. Nežinau kokią dovaną norėčiau duoti tam, kuris nurodytų nors vieną latvių laikraštį, nors vieną jų žinėlę, kur būtų kalbama apie latvių pripažinimą Lietuvai Vilniaus, kada Vilnius buvo lenkų rankose. Jie nestato Vilniaus klausimą taip, kaip mes statome Rygos klausimą, o juk tos sostinės, kaip viena taip ir kita, lygi ir lygios teisės lietuvių į Vilnių, latvių į Rygą. Latviai pamiršta ir tai, kad keliolika metų Ryga buvo vokiškesnė, negu Vilnius pirmiausia ir dabar lenkiškas.

Latvių „draugus“ pagalios bolševikai pamuša. Lenkai bėga iš Kalkūnų, Turmondto, bet prieš tai žinoma, pamuoja savo draugam latviams. Šiem nedaug teirėję. Tam tikruos atsitikimus latviai ir už lenkus turi drąsesnes akis. Latviai į nieką neatsižūrėdami „ikiša savo varpą į svetimą tarpą“ ir net atsigrūdo iki Turmondto, iš kur priversti buvo pasišalinti. Įsikverbę į mūsų kariuomenės dalių vidurį užima 1/2 kil. gelžkelio ir taip svarbu tuo momentu susisiekimo reikalu Kalkūnų mazgą. Klausimas, kam gi jie tai daro?

Latviai turėjo gerai žinoti, kad lietuviams atėjo labai svarbus momentas: atsiimti Vilnių, sustiprinti liniją ir prieš tuos pačius bolševikus. Tokioje padėty ypatingos reikšmės turi Kalkūnai, punktas, per kurį mums reikalinga traukti kariuomenę ir gelžkelio vežti maistą kariuomenei link Vilniaus. Kur tat latvių nors koks padorumas, nekalbant apie brolybę ir gerus kaimynų santykius, jeigu jie taip svarbioje valandoje mums tokią žalą daro. Kas juos gali vadinti karo draugais? Kodel jie taip negražiai demonstruoja ir džiaugias, kada mums buvo pasunkėjęs Vilniaus paėmimas? Jie lenkams ištikimi.

Atmokant tuo pačiu, mums reikėtų uždaryti Mažeikius ir neduoti latviams susisiekimo su Liepojomis. Tačiau mes toli nuo tų minčių, kurias vykina latviai gyvenime.

Ką nori tuomi latviai pasiekti, duodami mūsų priešininkams pagalbos, pasakyti sunku. Jeigu latviai savo įsikišimu į Kalkūnus norėtų tuomi išrišti Alukštos klausimą, tai visvien neišriš. Mes kai buvome Alukštoje, taip ir liksime. Mes ramiau laukiame sienų klausimo išsprendimo, o latvių įlindimą į mūsų kariuomenės tarpą (gal lenkams pamojus) ir skaudų kenkimą mūsų kariuomenės operacijoms, tai nežinia kuo pavadinti. Tik su dideliu vargu galima buvo susitarti ir gauti iš latvių Kalkūnus: (jų kariuomenės ten stovint) taip sakant „strateginiai valdyti“.

Tuo visu klausimai dar nesibaigia. Latvių valdantieji sluogsniai užėmę yra labai neaiškia ir nedraugiinga Lietuvai pozicija. Dabar latviams padarius taiką su bolševikais, o Lietuvos — Latvijos sienai vis dar liekant neišrištai, latviai pradėjo nežmoniškai stiprinti Lietuvos sieną. Turėti pasiteisinimą prieš visuomenę latviai pramano, kad lietuviai rengia latviams ofenzivą „eina plačiu frontu ir ima latvių žemes“. Koki juokai! Mes kuone visas kariuomenės dalis atimam nuo latvių sienos ir paliekam tik pasienio sargybas, nors latviai ten pulkus laiko. Mes noriai priimam norin-

čius Lietuvai tarnauti latvius karininkus, duodame jiems atsakomas ir atsakomingas vietas.

Tik latviai ne tokia kalba su mumis kalbasi.

(B. d.)

Bl. Bl.

Žodis žvirbliu išlekia, jaučiu pagrįžta.

Rusų-Lenkų karo įvykiai.

(35 Nr. tęsinys).

Rajoną, kur veikė rusų-lenkų armijos, upė Pripetis su savo klampiais įtakais skiria į tris dalis: šiaurės — nuo upės Dauguvos ligi u. Pripeties, vidurinę — upė Pripetis, su įtakais (taip vadinama Poliesie (Pagirys) ir pagalios pietinę dalį. Topografijos ypatybės ypač išskiria vidurinę dalį — Poliesje. Raistai, miškai, visiška kelių stoka, daro šį rajoną netinkamu didelių kariuomenės masių veiksmams. Poliesje izoliuoja (atskiria) šiaurinę pažymėtojo rajono dalį nuo pietinės ir labai apsunkina kariuomenę kelti iš pietų teatro į šiaurės ir atvirkščiai. Visame rajone yra labai daug upių, kurios teka meridiano kryptimi (iš žemių į pietus arba atbulai) ir todėl sudaro žygiuojančiom iš vakarų į rytus arba atvirkščiai kariuomenės masėm prigimties kliūtis. Žymiausia kliūtį meridiano kryptimi sudaro upė Dniepras su savo intaku Berežina, o šiaurės rajone šokią tokią žymesnę kliūtį sudaro u. Ptič su Nemuno dalimi. Pietų rajone dešinieji Pripetės intakai su kairiaisiais Dniestro intakais sudaro eilę kliūčių, kurios pasekmingai galėjo būti sunaudotos sulaukyti prieš žygiuotei. Pagalios upės Bugas ir Visla rajono užpakalyje sudaro žymias strategijos atžvilgiu kliūtis, kurios perkerta visus kelius, einančius į rytus ir vakarus.

Dirbtinėmis kliūtimis šis karo veiksmų teatras buvo sustiprintas tvirtiausiomis rusų vokiečių pozicijomis, kurios perdėm traukiasi nuo Dvinsko per Naročo ežerą, Pinską, Rovną ir toliau į pietus; dviem eilėmis tvirtovių: 1) Gardiną, Lietuvos Brastą, Rovno, Dubno ir 2) Novo Georgievsk, Varšuvą, (Ivangorod), ir dar Narevo upės tiltų įtvirtinimų eile: Lomža, Ostrolenkos, Dožany, Poldusk.

Mūsų plešiamas karo veiksmų teatras buvo nutiestas strategijos atžvilgiu svarbių gelžkelių tinklu, kurie mokant juos naudoti, ir esant ganėtinam susisiekimo medžiagos skalčiui, privalėjo palengvinti laiku perkelti kariuomenę į reikalingą kryptį.

Prie išilginių gelžkelių priskaitomi:

Šiaurės bare.

- 1) Varšava, Balstogė, Gardinas, Vilnius, Švenčionys, Polockas.
- 2) Siedlecas, Volkoviškas, Lyda, Molodečna, Polockas.
- 3) Lietuvos Brasta, Baranovičiai, Minskas.
- 4) Lietuvos Brasta, Pinskas, Mozyr.

Pietų bare.

- 1) Kovelis, Sarnai, Kievas.
- 2) Kovelis, Rovno, Kazatinas.
- 3) Lvovas, Tarnopolis, Viničė.

Skersiniai gelžkeltai:

- 1) Vilnius, Minskas, Žlobinas.
 - 2) Vilnius, Lyda, Baranovičiai, Sarnai, Rovno.
 - 3) Baltstogė, Lietuvos Brasta, Kovelis, Rovno.
 - 4) Ostrolenka, Siedlecas, Lvovas.
 - 5) Mlava, Varšava, Lublinas, Lvovas.
- Peržiūrėjus aprašytąjį rajoną topografijos, strategijos ir taktikos atžvilgiais aiškėja, kad vidutinis ra-

Jonas, — Poliesje labai nepatogus didelėms kariuomenės masėms veikti, dėliai kelių stokos ir plačiausių, raistų (klampių) giriomis apaugusių plotų.

Rajonas į pietus nuo Poliesje dėl daugelio skersai bėgančių upių yra patogus gintis, bet ir labai apšunkina pulti.

Ir tik šiaurės rajonas, kur nėra žymių kliūčių, kur geri keliai susisiekti labai yra patogus dideliems kariuomenės masėms veikti. Rajono užpakalis su tokiomis žymiomis kliūtimis kaip Bugas ir Visla ir eilė tvirtovių yra labai patogus apsigynimo veiksmams.

Pažymėtos tvirtovės teikia galimybės aktingai gintis, jomis atsiremiant.

Gelžkelių kryptys ir jų skaičius lengvino gabenti kariuomenę kaip į frontą, taip ir išilgai jo.

Be viso aukščiau išdėstyto reikalinga dar pažymėti, kad per šiaurės rajoną eina patogiausi ir trumpiausi keliai į Lenkijos širdį — Varšavą ir į Rusijos širdį — Maskvą.

Teoretiniai svarstydami visus karo topografijos dėsnius veiksmų rajone, mes turim teisės neklysdami įsivaizdinti, kad svarbiausios operacijos privalėjo išsivystyti karo veiksmų teatro šiame bare.

Pulk. Kleščinskas.

(B. d.).

Kliubo reikalas.

Šio mėnesio 19 dieną Kar. Kliubo Valdyba sušaukė Kauno Iguolos dalių Kultūros ir Švietimo komisijų atstovų susirinkimą Kliubo reikalams aptarti. Tai jau trečias susirinkimas. Pirmieji du nepavyko, nes atsilankė labai mažai atstovų. Nors antrasis susirinkimas nutarta buvo laikyti teisėtu, neatsižvelgiant į susirinkusiųjų skaičių, vienok ir tada posėdis buvo atidėtas, turint vilties, kad trečias susirinkimas bus skaitlingesnis. Bet į šį susirinkimą atsilankė ir labai mažai: su kliubo valdybos nariais 11 asmenų. Iš buvusiųjų antrame susirinkime atėjo vienas. Toks nerangumas ir nesidomėjimas Kar. Kliubo reikalais rodo didelį mūsų apsileidimą. Šiuo tarpu mes teturime vieną kliubą ir jau nebegalime jo tinkamai užlaikyti ir aprūpinti. Atskirai kiekvienas pasisako labai prijaučias kliubo idėjai ir tikslui, bet kada priseina darba dirbti, nėra žmonių, lėšų ir, žinoma, tinkamos organizacijos. Susirinkime buvo pastebėta, kad Kultūros ir Švietimo Sekcija kurios žinioj yra kliubas, prie jo darbų prisideda tik nominaliai (vienu vardu). Dabar bus aišku, kodėl valdybos pasiūlytas dienotvarkės-punktas „tolymesnis kliubo gyvavimas ir naujos valdybos rinkimas“, diskutuojant virto į kitą, būtent: kokių priemonių imtis, kad neiširtų kliubas ir nežlugtų pradetas naujingas ir gražus darbas“. Valdybos narių dauguma, su dideliu pasišventimu dirbę visus metus, pašvesdami savo laisvą laiką kliubui pailso ir prašė juos paleisti; naujų darbuotojų, nežiūrint į valdybos pastangas, nepasisekė pritraukti. Tuo klausimu susirinkimas ilgai tarėsi ir vienu balsu priėmė rezoliuciją: „pageidaujama, kad Kultūros ir Švietimo Sekcija daugiau rūpintų Kar. Kliubo reikalais ir prašo senos valdybos pasifkkti toliaus veikti, pavesdamas jai plačios reikalingu žmonių kooptacijos (kvietimo) teise. Kiti klausimai, kaip santykiai su igulos dalimis, statuto išdirbimas ir t. t., pavesta valdybai.

Susirinkime pirmininkavo kap. Brazulevičius.

Baigdamas noriu pasisakyti, kad senoji Valdyba, savo darbais parodžiusi didelį pasišventimą ir mokėjimą dirbti, papildyti naujais nariais, atras kelius išplėsti taip klotingai pradėtai kliubo darbuotei ir sugebės pastatyti kliubą ant pastovių pamatų.

Šileikonietis

Kaip man, Lietuvos kareiviui, atrodo raudonoji armija.

Diena šviesi. Saulė kepina, ir vietos nuo karščio nerandi. Žmonės pailsę darbuojasi laukuose: kas piauna, kas grėbia, visi juda kruta, kaip skruzdės savo namus statydami. O čia pažvelgus į karo lauką tai nejauku. Bet ką daryt, — Tėvyne ginti yra svarbesnis darbas. Čia didelio pavyzdžio reikia imti, nes savo akimis matom, ką duotų mums rusai. Bet mes dauguma žinom kokie yra rusai kareiviai, nes neturi nieko. Pažiūrint į juos, tai mes pora tūkstančių kartų galim savo Tėvyne geriau ginti, negu jie. Žiūrėjau ir vis dar žiūriu, kaip jie kariauja. Pirmą galiu sakyti, kad draugai komisarai skelbią lygybę, kareivius muša. Tai matyt jų draugai komisarai neatjaučia savo brolių.

Kaip aš mačiau, tai dar nebuvo matęs tokios tvarkos. Eina vadinama jų divizija, tai nedaugiau kaip 200 kareivių, ir tie patys basi, nuplyšę, suvargę. Matyt pritrūko dvasios kariaut. Matyt jie eina tik per didelę drausmę, nes skelbiama jiems mirtis už pasakymą prieš. Daug teko man kalbėti su kareiviais, tai jie klausia, ar negalima būtų pareit į mūsų kariuomenę. Tai aš jiems sakiau:

Nereikia stoti į mūsų kariuomenę, bet tvarkykite savo šalį kitais pamatais.

Tai tie žmonės nekalti, susigriaudinę, ir eina kur komisarai liepia. Graudingai žiūri į mūsų kariuomenę, matydami skaisčius veidus, blizgančius batus ir žalsvus sveikus drabužius. O jų akys užtemusios, kojos basos, supiaustytos, — tai, matyt, ir vadinasi raudonąja armija, kad kojos nuo kraujo raudonos.

Tas lyg ir nesvarbu, nes pažvelgus į ju kariavimą, tai visgi ponų lenkų armiją veja, — ir Pilsuckis nebegali sulaikyti. Taip, lenkus ponus muša, bet mums darbininkams ir ūkininkams jie nieko nepadarys. Seni metai jau gyvenu pasauly, visur buvau, bet tokios tvarkos dar nebuvo matęs. Teko būt karo lauke prie Ruso, ir Vilniuj buvau bet dabar prisiejo matyti Vilniui daug netvarkos. Broliai! Visi pažvelgkit į mūsų Sostinę Vilnių — koks jis atrodo! Ar toks turi būti? Kaip jį išnaudoja, kaip jį šmeižia! Tai matydamas aš tokį šmeižimą, manau, kad visą Lietuvą paniekina. Ar gali taip būt? Tai ne! Visų greičiausiai prašyčiau savo Valdžios, kaip galima greičiaus galą daryti su tais draugais, kurie mums kliudo gyventi.

Arasaris.

BIBLIOGRAFIJA

Trimitas, Lietuvos Šaulių Sąjungos laikraštis, Nr. Nr. 2 ir 1.

*„Susispieskit kruvon, Lietuvos sakalėliai,
Išblaškykit miglas Jūs galingais sparnais
Ir stovėkit tvirtai, kaip jauni ažuotėliai.
Kovą skelbkit audrom, ir sunkiausiais laikais
Kraštui būkit sargais!“*

Sako J. Turčiniškis šauliams pirmame jų laikraščio „Trimitas“ numeryje.

Naujas, rūpestingai ir gražiai tvarkomas laikraštis, jo turinys parinktas ir gerai suderintas. Eilėraščiai, ne kaip dažnai kitur pasitaiko šlamštas, čia visai pakencjami. Įvairiais klausimais straipsniai gyvai parašyti, vaizdeliai („Dvi pasakės“ Vl. Putvinškas) irgi gražūs. Įdomus šaulių teisių ir pareigų apibrėžimas:

„Yra žmonių, kurie mano, jog šaulys turi ypatingų teisių ir privilegijų. Toks manymas yra kenksmingas. Šaulys neturi jokių didesnių tei-

sių, kaip visi paprasti piliečiai. Priešingai, šaulys, kaip šaulys, turi sumažintas teises ir didesnes pareigas, negu kiti piliečiai“.

Taip pasišventus pasirinktai idėjai iš tikro daug ko galima pasiekti. Atsisakius sau iš kiekvieno žygio naudą ieškoti, dirbti bendram darbui, tik aukojant save be išlygų, be atlyginimo, mes visas kliūtis nugalsim.

Bendrai tariant, L. Šaulių Sąjunga yra nauja mūsų visuomenės organizacija, kuri savo tikslu mums labai artima, nes ir ji ginklu yra pasirūžusi ginti mūsų valstybės nepriklausomybę, todėl mes turim remti L. Šaulių Sąjungą ir jos „Trimitą“.

S. Ps.

Žemė kareiviams.

Šie kareiviai jau yra gavę žemės.

71) Kazys Ambrozevičius—21 h. 72) Adomas Počesa — 19 h. 73) Juozas Kalinauskas — 21 h. 74) Juozas Vokietaitis — 17 h. Naujadvaryj: 75) Kostas Augustinavičius — 14 h. 76) Juozas Jakelaitis—17 h. 77) Antanas Plečkaitis. 78) Jurgis Žalnieraitis — 15 h. 79) Vincas Kalinauskas — 16 h. 80) Vincas Vizbara — 14 h. Mikališky: 81) Juozas Bražys — 18 h. 82) Kazys Baltrušis — 18 h. Liudvinave: 83) Jonas Bielevičius 16 h. Linijos dvare: 84) Liudvikas Bražys — 17 h. 85) Juozas Bendoris 15 h. Naujadvaryj: 86) Jonas Šalaševičius — 12 h. 87) Ervinas Gornas — 16 h. 88) Vincas Dudavičius — 16 h. Mikališkyj: 89) Raulas Sendzikas — 16 h. 90) Dominikas Bielkauskas — 15 h. 91) Juozas Žingžda — 17 h. 92) Antanas Novickas — 18 h. 93) Petras Virbickas — 19 h. 94) Juozas Subiauskas—18 h. 95) Juozas Gudaitis — 16 h. 96) Motiejus Urbonas — 18 h. 97) Kazys Bulota — 15 h. 98) Stasys Laukaitis — 22 h. Jurgis Lazdauskas 15 h. 100) Ona Litvaičiūtė, kareivio sesuo, — 17 h. 101) Jonas Dlaugauskas — 17 h. 102) Juozas Sedaitis—22 h. 103) Antanas Mačiulis — 24 h. 104) Vincas Urbanskis — 21 h. Igliskiye: 105) Antanas Krikščiūnas — 14 h. 106) Armonas Gochleitneris — 13 h. 107) Jonas Litvinavičius — 14 h. 108) Juozas Stačkus — 18 h. 109) Vincas Puskunigis — 12 h. 110) Petras Apanavičius — 15 h. 111) Antanas Kuokneris — 16 h. 112) Karolis Dabulevičius — 13 h. 113) Jeva Paltanavičienė, kareivio motina, — 16 h. Buriškyj: 114) Stasys Grebliauskas — 17 h. 115) Pranas Mišlys — 27 h. 116) Antanas Zavistanauskas — 20 h. 117) Jonas Čekalskas — 18 h. 118) Petras Mališauskas — 16 h. 119) Juozas Mališauskas 15 h. Linijos dvare: 120) Vincas Miškinis — 15 h. 121) Juozas Kapčinskis — 16 h. 122) Juozas Baltrukonis — 15 h. 123) Liudvikas Pučinskis — 15 h. 124) Liūdas Bezgila—15 h. Javaravos dvare: 125) Antanas Matusevičius—19 h. 126) Jurgis Kičas — 22 h. 127) Juozas Vaskevičius — 19 h. 128) Jonas Plioplys — 16 h. 129) Kazys Grinevičius — 17 h. 130) Jonas Montvila — 20 h. 131) Kazys Juskevičius — 19 h. 132) Antanas Miknevičius — 22 h. Liudvinave: 133) Juozas Volčakas — 14 h. Buriškyj: 134) Petras Lukaševičius — 16 hektarų. (B. d.)

Lietuvos valdžia pasiskelbė esanti neutralinga Rusų lenkų kare ir savo ginkluota pajega paėmė tik tas vietas, kurios sutartimi su rusais pripažintos Lietuvai.

Bet lenkų valdžia pamiršusi savo kritingą dieną, pamiršusi Antantės perspėjimus neiti per savo sienas, pamiršusi Lietuvos neutralitetą jau puola Lietuvos valstybę, paėmė Augustavą, eina į Suvalkus ir kaip tenka patirti nori žygiuoti toliau į Lietuvą, Seinus. Veikia reguliari kariuomenė. Ir tai daroma tuo momentu, kada karas su rusais nežinia kam laimės, kada Baltijos jūrų valstybių konferencijoje, dalyvaujant lenkams norima sudaryti tų valstybių širdingą sąjungą. Lietuvos valstybė nerodys širdies tiems, kurie ją iš pasalų ginklu smaugia, ir turi suvartoti kiekvieną gyvą žmogų, kiekvieną ginklą, visų būdų nuo brolio Kaino atsiginti.

Kas klausia, tas neklysta.

Kls.

Prašau paaiškinti, ar gali būti paleistas iš kariuomenės 20 metų amž. kareivis, jeigu jo kitas 18 metų amž. brolis savanoriu tarnauja kariuomenėje ir, galėdamas būti paleistu liekasi tarnauti už savo vyresnįjį brolių. Jų šeimyna susideda iš šių asmenų: motina 45 metų amž., sesuo 21 metų ir brolis 16 metų. Tėvas dingęs be žinios, išvažiavus jam Amerikon dar 1906 m.

Su pagarba Jonas Montvila.

Ats.

18 m. brolis savanoris negali pamainyti vyresniojo brolio, nes pastarasis laikomas pašauktu. 16 metų brolis skaitosi darbininku ir neduoda teisės vyresniems kariuomenėj netarnauti. Savanoris, išstarnavęs metus, gali būt paleistu.

Red.

Kls.

Sako išleidžiama antra vidaus paskola, kurios lapais galima bus mokėti mokesnius, kaip ir „grynais pinigais“. Man neaišku, kodėl negalima būtų jais naudotis ir kasdieniniuose reikaluose kaip „grynais pinigais“. Gal Redakcija paaiškintų.

K. Barbas.

Ats.

Davus grynai pinigines reikšmės paskolos lapams, ta paskola pasidarytų priverstina, o tokia ji būti negal. Be to tai būtų niekuom neparemti pinigai (valiuta) ir todėl, žinoma, mažos reikšmės jie teturėtų. Visai kas kita, kuomet Valdžia vietoj pinigų ima paskolos lapus. Tuo ji parodo, kad paskolos lapai turi didelės vertės ir kad jie, kaip ir grynai pinigai, niekados nestos savo vertės, nes Valstybė už juos atsako.

Red.

Kls.

Laikraščiuose skelbiama apie žemės dalinimą kariškiams. Norėčiau Redakcijos užklausti, ar tai ir rusų armijojej tarnavusiems kareiviams duodama žemės, ar tik tiems, kurie atitarnavo Lietuvos armijoj.

Ar yra koks nustatymas leisti iš kariuomenės kareivius.

K. Barbas.

Ats.

Žemė dabar duodama tik Lietuvos armijos kareiviams, nes jie už mūsų nepriklausomybę kariuja. Be-

žemiai ir mažžemiai, kurie rusų armijoje tarnavo, gaus žemės bendrais Valstybės įstatymais.

Iš kariuomenės paleidžiami tik netelsingai palmti, ligoniai ir nešaukiamų metų savanoriai, kurie jau metus išstarnavo.

Kls.

Prašau Redakcijos paaiškinti, ar vieni tik komendantai išduoda pašalpas neturtingų kariuomenės šeimynoms, ar ir kur kitur galima jų gauti.

Kazys Tautkus.

Ats.

Kariuomenės šeimynoms pašalpų galima gauti ne vien tik pas komendantus, bet ir valsčių valdybose. Tamsta gali savo valsčiaus paprašyti, kad pašalpas siųstų Tamstai tiesiog į gyvenamąją vietą. Valsčiaus valdybai tarpininkaujant, pinigai tur būt atsiųsti.

Red.

Žinios.

Lietuvoje.

Rusai išsikraustė iš Vilniaus. Sulig lietuvių rusų sutarties dėl užimtų Lietuvos dalių evakuotės, Rusai iš Vilniaus turėjo pasitraukti iki rugsėjo 1 d. Vienok jie tą pagreitino. Visos ginkluotos rusų pajėgos išėjo iš Vilniaus rugpiučio 26 d. 12 val., visos neginkluotos — rugpiučio 27 d. vakarą.

Visa tai įvyko daugiausia gal dėl rusų-lenkų fronto padėties ir įvyko ramiai, be susidūrimų.

Taipgi ramiai lietuvių pulkai įėjo į Vilnių.

Tokiu būdu Vilniaus klausimą išsprendus, matyt ir tolimesnė užimtų rusais dalių evakuotė keblumų nesudarys ir santykiai su rusais dar pagerės.

Vilnius (Elta) VIII-27 8 val. vak. mūsų pulkai pasipyošę gėlėmis vilniečiams sveikinant įėjo į Vilnių. Ties komendantūra vaikučiai dainomis sveikino mūsų kariuomenę. Komendantūros atstovas širdingai dėkojo. 7½ val. vak. Gedimino Kalne buvo iškelta mūsų vėliava. 20 kartų ją pasveikino armotų šūviai.

Į Vilnių jau vaikščioja traukiniai.

Lietuvių nota lenkam. Užsienių reikalų Ministeris Purickis pasiuntė lenkų Užsienių Reikalų Ministeriui p. Sapiechui tokio turinio notą:

„Jo Ekscelencijai Užsienio Reikalų Ministeriui Varšuvoje.

Turiu garbės pranešti Jūsų Ekscelencijai, kad Lenkų ir Sovietų Rusijos kare Lietuva ir toliau laikysis griežto neutraliteto.

Išvengimui susidūrimų, galinčių įvykti tarp lenkų ir lietuvių kariuomenių, Lietuvos Vyriausybė siūlo Lenkų Vyriausybei duoti savo kariuomenei įsakymą neperžengti Lietuvos sienų, kurios yra saugojamos Lietuvos kariuomenės.

Buvusioj Suvalkų gubernijoje, kur Lietuvos Valstybės siena dar nenustatyta, Lietuvos Vyriausybė siūlo laikinai demarkacijos liniją tarp lietuvių ir lenkų kariuomenės per Grabovą — Augustavą ir Štabiną.

Gardino gyventojai prašosi Lietuvos kariuomenės. Generalinis Štabas gavo Gardino gyventojų prašymą užimti Gardino miestą lietuviams ir neleisti ten lenkų.

Gardino gudai ir žydai pareiškia, kad tik būreliui lietuvių kariuomenės atvykus, jie patys imtusi savo miestą ginti nuo lenkų.

Jie tikina, kad 60% gyventojų laukia, nesulaukia Lietuvos kariuomenės.

Rusų atstovas Akseirodas vyksta į Vilnių. Jam pavesta pašalinti visus konfliktus su Lietuvos Vyriausybe.

Mūsų Valdžios atstovai Vilnių. VIII-27 d. 11 val. 30 m. išvažiavo iš Kauno į Vilnių pirmasis mūsų traukinys tiesiog į Vilnių. Traukiniu važiavo Kr. Aps. Ministeris pulk.-leit. Žukas, pulk. Kleščinskis, Literatūros skyr. Viršininkas kapit. Steponaitis, Švietimo Ministeris p. Bizauskas, šiaip Gener. Štabo karininkų, laikraštininkai ir kiti.

Netoli stoties traukinys sustojo. Ir paskutinį trumpą etapą keleiviai nuėjo į stotį pėsti. Ten pasitiko keleivius Vilniaus komendantas kap. Kurkauskas, Vilniaus stoties komendantas ir kiti.

Ministeris Žukas pasakė trumpą karštą kalbą ir pabriežė lietuvių atvykimo į Vilnių reikšmę. Ministeriui Žukui baigus kalbą, ilgai aidėjo „Valio Lietuva!“

Vėliau ties stoties vartais, kur susirinko daug žmonių, Vilniaus įgulos garbės kuopa ėjo parodos maršą pro Ministerį Žuką ir orkestrui dūduojant per Aušros Vartus grįžo į miestą. Nors lijo, mūsų dainuodami tvarkingai žengė atvadutos sostinės gatvėmis.

Vakarą, susirinkus svečiams grįžti į Kauną, 9 v. 35 min. paskutinis bolševikų traukinys aplėdo mūsų sostinę. Vienas traukinio vagonas buvo skiriamas Kapšukui ir Angariečiui. Traukiniui išvažiuojant, nesiliovė demonstratingai švilpęs garvežis. o rusai dainavo „internacionalą“.

— Bolševikai turėjo, mūsų delegacijai griežtai reikalaujant, paleist „črezvyčaikos“ suimtus Lietuvos piliečius. Rugpiučio 28 d. naktį rusai mėgino slaptai išvežti suimtuosius Lietuvos piliečius, bet mūsų kariuomenei apsiautus „črezvyčaikos“ namus, rusams nepavyko tai padaryt.

Vilnius (Elta). Rugpiučio 25 d. išleistas Vilniuje pirmas mūsų Valdžios įsakymas, kuriuo nuo tos dienos visa Vilniaus miesto ir apskrities valdžia priklauso tik Lietuvos Steigiamajam Seimui ir jo pastatytiems Valdžios organams. Paskelbta karo padėtis.

Kariuomenės Prietelių Draugija Kultūros ir Švietimo reikalams rugsėjo 5 ir 12 d. rengia rinkliavas.

Užsieny.

Amerikos Vyriausybės nota į Italų atstovą. Neseniai įteiktoje Amerikos Vyriausybės Italų atstovui notoje plačiai nurodoma priežastys, kodėl jie nenori šiuo metu rišti Rusų klausimą, ar geriau tariant, kodėl jie nenori pripažinti naujai susikūrusių, buvusios Rusų Imperijos plotuose, naujų valstybių.

Cia ta nota tarp kit ko mini Lietuvą ir nurodo, kad tuo tarpu dar negalima esą jos pripažinti. Amerika tebesvajoja atgaivinti Rusus, kokie jie buvo prieš karą, į bolševikų valdžią gi žiūri kaip į grupės tiranija paremtą valdžią, vienok neatsakančią rusų tautos troškimams.

Kol nesusitvers atsakanti Amerikos Vyriausybės nusistatymams Rusų valdžia, tol jie mažųjų tautų klausimo nenorės rišti.

Matyt užmiršo Amerikos Vyriausybė savo garsius 14 punktų, kur pirmoje vietoje buvo: „laisvas tautų apsisprendimas“.

Amerika įspėja lenkus neperžengt savo sienų.

Baltjūrio valstybės konferencijoje nors atskirais klausimais ir nevisai sutaria, bet Lietuvos atstovo d-ro Šaulio nuomonė, galų gale gal ir sudarys širdingą sąjungą apsiginti nuo galingų kaimynų.

Vokiečių darbininkai sulaiko lenkam siunčiamą amuniciją. Gautomis žiniomis Berlyno gelžkelininkai sulaikė ir nebešleisdžia Rytų Prūsų atsargos kariuomenei skirtą ginklų transportą. Taip pat Litbeke transporto darbininkai sulaikė 1200 tonų amunicijos laivą, plaukusį į Karaliaučių.

- a) tinkamo gerimui vandens kokybės,
 b) šuliniai ir šaltiniai, iš kurių leistina semt vanduo,
 c) kaip turi būti įtaisomi ir prižiūrimi šuliniai,
 L. K. Įs. Nr. 400.

Geležinkelių tarifo papildymas ir pakeitimas.

„Geležinkelių tarifo 1-os dalies 6-to punkto pastaba pakeičiama šiaip:

„Karo metu ir atskiri kariškiai (karininkai, karo valdininkai, kareiviai ir laisvai samdomi Kr. Aps. M-jos tarnautojai) tarnybos reikalais ir perkeliant juos į kitą tarnybos vietą su jų šeimomis ir manta vežami tam tikrais įsakymais“.

1-os dalies 6 punktas papildomas II pastaba:

„Leidimus (įsakymus) kariškiams keliauti geležinkeliais duoda Krašto Apsaugos Ministerija ar jos dalys, kurie kasoje pakeičiami geležinkelių bilietais. Tuos leidimus kasininkas pristato kartu su apyskaita, kaip pateisinamus dokumentus“.

II-os dalies 6-as punktas ir I-a pastaba panaikinti; 6-o punkto II-a pastaba tampa 6-u punktu“.

L. K. Įs. Nr. 401.

Armijos teismas, teisiamajin posėdinį skiria nagrinėti, sekancias bylas:

1920 metų rugsėjo mėnesio 1 dieną: Piliiečių Vaclovo Šalovejaus ir Juozo Pšijalgausko, kaltinamu 51 ir 2 d. 657 Baudž. Stat. str., byla (206); Kareivio Valio Montiko, kaltinamo 581 Baudž. Stat. str., (kasacinė) byla (305-a) ir kareivio Juozo Brazausko, kaltinamo 581 Baudž. Stat. str., (kasacinė) byla (214).

1920 metų rugsėjo mėnesio 2 dieną: kareivio Prano Senkevičiaus, kaltinamo 2 d. 108 Baudž. Stat. str., byla (167) ir karininko Antano Gruzdzio, kaltinamo 1) 591 ir 595 Baudž. Stat. str. str., 2) 185, 147 ir 190 Karo Baudž. Stat. str. str. ir 3) 440 ir 448 Baudž. Stat. ir 128, 130 ir 133 Karo Baudž. Įst. str. str., byla (207).

1920 metų rugsėjo mėnesio 3 dieną: kareivio Prano Paužos, kaltinamo 160 Karo Baudž. Stat. str. pap. (L. K. Įs. Nr. 320), byla (204) ir piliiečio Feodoro Pachomovo, kaltinamo 3 d. 2 p. 590 ir 3 d. 657 Baudž. Stat. str. str., byla (285).

1920 metų rugsėjo mėnesio 6 dieną: kareivio Adomo Vilkelio, kaltinamo 658 Baudž. Stat. str., byla (107) ir kareivių Stasio Korkos, Juozo Justinavičiaus ir Prano Konikovo, kaltinamu 51 Baudž. St. str. ir 160 Karo Baudž. Stat. str. str. be to pastarasai 134 Karo Baudžiamojų Stat. str. pap. (L. K. Įs. Nr. 231), byla (Nr. 201).

1920 metų rugsėjo mėnesio 7 dieną: kareivio Vilimo Biliausko, kaltinamo a. p. 105 Karo Baudž. Stat. str. byla (247); kareivio-dezertyro Jono Jaseliūno, kaltinamo 49, 2 d. 581, 589 ir 453 Baudž. Stat. str. str., byla (292) ir kareivio-dezertyro Jono Jaseliūno, kaltinamo 581 Baudž. Stat. str., byla (291).

Vyr. Leitenantas Budrevičius
 Armijos Teismo Sekretoris

Atsiųstos Redakcijai knygos.

Dirvelė. Kalendorius su užrašų knygele ir žemlapiu. 1920 m. rugsėjo m. — 1921 m. gruodžio mėn. „Dirvos“ B-vės leidinys Mariampolėje. 64 psl. „Dirvos“ B-vės spaustuvė Mariampolėje.

A. Žygas. **Botanika.** Bendroji dalis su 49 piešiniais. „Šešupės“ knygyno leidinys. 44 psl. Mariampolėje „Šešupės“ spaustuvė 1920 m.

K. S. Karpavičius. **Užtekanti saulė.** Patriotiškumo, meilės ir mokslo paveikslėliai, 96 psl. Spauda ir lešos „Dirvos“ Cleveland 1918 m.

Nenry Wood. Lietuvių kalbą vertė B. Skripkauskaitė. **Rytų pils.** Drama 5-se aktuose, 14 atidengimų. 68 psl. Kaina 35 c. Spauda ir turtas „Dirvos“ Cleveland 1917 m.

F. Krawcowicz. Vertė Z. Bagdžiuniutė. **Grafas kaimiečio bernu.** 6-šių aktų komedija su dainomis ir šokiais. 52 psl. Prekė 25 c. Cleveland 1917 m.

J. O. Širvydas. **Lietuvių prabočių lyda.** 36 psl. Kaina 10 c. Cleveland 1918 m.

Pranas Bajoras. **Laimės bejėškant.** Išeivio sielos balsai. Vaizdelių rinkinys. 108 psl. Cleveland 1918 m.

Ju. Baniulis. **Ašaros ir džiaugsmi.** 108 psl. Kaina 50 c. Cleveland 1920 m.

Schiller. Vertė P. Norkus. **Veidmainystė ir meilė.** Drama-tragedija penkiuose aktuose. 182 psl. Kaina 50 c. Cleveland 1918 m.

Sutaisė M. Šalčius. **Teisybės pasakos.** 62 psl. Kaina 25 c. Cleveland, Ohio 1918 m.

Parašė K. S. Karpavičius. **Mohamedo kelionė į dangų** ir kiti mokslo pasiskaitymai. Spauda ir lešos „Dirvos“. 126 psl. Kaina 50 c. Cleveland, Ohio 1919 m.

Redakcijos atsakymai.

Romualdai Striupui. Tamstos rašinį „Fronto stebuklas“ nespausdinsim. Priežastį nenurodome, nes Tamsta žadate atsilankyti į Redakciją, tada mes ir pasakysime savo žodį.

K. Baikščiai. „Pirmą Agrajaus pasirodymą“ grąžinsime Jums.

Juozui Zaleckui. Tamsta, liaudies mokytojas, imatės svetimo dalyko — ginti kariuomenėj tarnaujančių felčerų reikalus. Šiame dalyke Tamstos, kaip mokytojo, balsas neturi svarbos, todėl ir nekeliam jo aikštėn.

KARIAUNINKŲ ŽINIAI!

Geriausius ir pigiausius saldinius
 galima gauti tikrai

PIRMOSIOS LIETUVIŲ
 SALDAINIŲ FABRIKOS

„BIRUTĖ“

Kauno sandėlyje

LAISVĖS ALĖJA Nr. 31, tel. Nr. 322.